

Македонскиот народ низ светот е како голем оркестар без добар диригент

Интервју со Виктор Бивел, новинар и издавач во Австралија

novamakedonija.com.mk

23.08.2023

Македонците, без разлика на местото на раѓање, живеење или работење, се составен и аскинлив дел од македонскиот народ. Оттука, Македонија како заеднички именител и обединувачки елемент на македонскиот национален супстрат има обврска да се грижи за сите Македонци. И обратно! Македонците од Бугарија, Србија, Грција и од Албанија, како и многубројната македонска дијаспора од Европа, Америка и од Австралија, имаат право и обврска да ги следат, да се грижат и да ги искажат своите ставови за состојбите и случувањата во нивната матична држава и да вложат напори за развојните политики што ја засегаат целата македонска нација. „Нова Македонија“ конципира еден мини-проект за да ги сондира мислењата, ставовите и стремежите на македонскиот народ што живее надвор од границите на својата матична држава, во врска со нивната информираност за политичките, економските, безбедносните и други состојби внатре во Македонија, и од една пообјективна дистанца однадвор да ги презентира за македонската јавност нивните размислувања и реакции. „Нова Македонија“ во неколку наврати ќе објави интервјуа со претставници на Македонците надвор од Македонија, во соседството и со македонската дијаспора, во кои ќе бидат опфатени повеќе теми за тоа како тие надвор ги чувствуваат општествените движења во Македонија, но и што може да направат тие за да се унапреди функционалноста на Македонија како матична држава на целиот македонски народ.

Виктор Бивел е Австралиец со македонско потекло, неговото име и дело се добро познати меѓу македонската дијаспора во Австралија, како и меѓу македонските иселеници низ светот

Виктор Бивел е Австралиец со македонско потекло, неговото име и дело се добро познати меѓу македонската дијаспора во Австралија, како и меѓу македонските иселеници низ светот. Бивел е познат новинар, издавач, уредник и публицист. Неговиот портал „Политекон“ ги афирмира македонските национални особености, но и борбата за човекови права на Македонците во Република Грција. Со неговите активности се поврзани неколку проекти, меѓу нив е и онлајн препечатувањето на првиот македонскиот весник „Македонска искра“ што се печатеше во Австралија од 1946 до 1957 година. Во 2004 година го објави делото „Македонските заедници низ целиот свет“, што е прва компилација на голем број имиња што можеше да ги најде за градовите и селата низ целиот свет каде што има македонски населби. Со Бивел разговаравме за проблемите со кои се соочува македонската дијаспора, но и за тоа како Македонците од Австралија гледаат на низата предизвици од политички, економски, безбедносен и друг карактер што ја засегаат Македонија, како македонската заедница размислува за начините за надминување на актуелните предизвици и каква би била нивната поддршка.

Според вашата објективна и подлабока опсервација однадвор, што е клучното за синхронизација на националниот интерес?

– Секако дека македонските политичари треба да се обединат за националните прашања! Грчките политичари беа обединети за она што го гледаат како нивни национални прашања и тоа беше успешно за нив. Бугарските политичари се обединети за она што го гледаат како нивни национални прашања и тоа работи и за нив. Македонската дијаспора не разбира зошто македонските политичари не се единствени за македонските национални прашања и тоа е уште една причина за нивното ниско мислење за нив. Македонските политичари можат да се обединат на начин што е прогресивен и да дава пример. Грчките, бугарските и албанските политичари го прават тоа за националистички прашања што ги омаловажуваат и негираат нивните малцинства и соседи. Македонските политичари би добиле голема почит кога би усвоиле политики што ја зачувуваат Македонија како татковина на Македонците, ги штитат македонските малцинства во соседните земји и истовремено продолжуваат да ја развиваат Македонија како модел за мултикултурализам. Овие работи не се

исклучуваат меѓусебно. Тие се прават во други земји. Ве молиме, направете го тоа во Македонија.

Дали и како дијаспората може да има позитивна улога?

– Дијаспората е огромен ресурс за Македонија. Со неа, Македонија има сè што ѝ треба за да биде успешна и просперитетна земја. Македонската дијаспора е огромна. Има луѓе, капитал и талент. Има и голема љубов кон Македонија. И ако се погодни условите, ќе работи напорно за Македонија. Дијаспората може да го зголеми населението на Македонија. Може да инвестира, да создава вработувања и да ја развива економијата. Може да произведе уметност и наука и спорт. Тоа може да создаде можности за младите Македонци и да ги задржи дома. Македонскиот народ низ светот е како голема компанија без добар директор, голема војска без добар генерал, голем оркестар без добар диригент. Клучното нешто што недостига е добро лидерство. Дали има политичар во Македонија што може да ги спои Македонија и македонскиот народ и да создаде земја што може да покаже лидерство во светот и да биде гордост за сите?

Каков е вашиот став за пратеничките места од дијаспората?

– Идејата да има претставници и придонес од дијаспората е многу добра. Но тука е прашањето како најдобро да се направи ова без да се претворат претставниците во „дачовек“ на политичките партии. Јасниот став на дијаспората во Австралија е дека македонските политички партии не се заинтересирани за дијаспората, нејзините политички ставови, нејзиниот развој и не се заинтересирани за смислен дијалог. Од искуство знаеме дека обидот за контакт со политичари во Македонија е многу тежок, ако не и обично невозможен. Значи, има многу малку доверба и многу цинизам. Тоа треба да се промени. Како најдобро да се направи ова? Треба вистински интерес од политичарите за дијаспората и што може да направи за Македонија, а не само што може да направи за партиите и политичарите. Треба повеќе посети на дијаспората, поголема реакција и одговори на е-пошта и други контакти од дијаспората. На парламентарно ниво би било добро да има канцеларија, портпарол или метод каде што дијаспората ќе може да дава повратни информации и идеи до политичарите, партиите и парламентот. Иако ова можеби не треба да биде став за гласање, тој барем треба да има моќ да зборува пред парламентот во име на организациите од дијаспората и

заинтересираните и загрижените Македонци. Ако политичарите се грижат за дијаспората, ќе најдат начин што ќе функционира.

Вашиот став за функционалноста на државните институции, како и дијагностицираните општествени девијации (пр. системски вкоренетата корупција) во Македонија?

– Ова е огромно прашање за дијаспората. Кога им предлагам на македонските бизнисмени во дијаспората да инвестираат во Македонија, речиси секогаш добивам одговор дека причината поради која не инвестираат е корупцијата во Македонија. Корупцијата, непотизмот, бирократијата и неспособноста многу ја чинат македонската економија. Дијаспората може значително да инвестира и да отвори работни места за Македонците, но справувањето со политичарите и системот е премногу тешко. Тоа треба да се промени. Во Австралија имаме независни и сериозни антикорупциски комисии, кои вршат одлична работа и се силно поддржани од јавноста.

Како гледате на великодржавните појави од соседните држави и народи на Македонија?

– Политичарите што ја водат и промовираат голема Албанија се лидери на многу ниско ниво, кои се и многу опасни и не се во чекор со прогресивните сили во светот. Историјата им докажа на нормалните луѓе, но не и на овие албански политичари, дека агресивниот национализам води до многу мрачно место. Ако не го видат тоа, или ако не им е грижа, треба да бидат идентификувани како потенцијално опасни. Тие треба да бидат дискредитирани и обесхрабрани на секој начин, вклучувајќи и од гласачите, да го напуштат политичкиот систем. Иднината не е национализам, туку мултикултурализам по австралискиот и канадскиот модел. Ги охрабрувам сите политичари – без разлика дали се Албанци, Грци, Бугари или Македонци, да усвојат политики на мултикултурализам. Во Македонија, албанските политичари имаат реална можност да усвојат лидерска позиција што би го импресионирала светот. „Христијанската“ грчка и „христијанската“ бугарска политика на асимилација остави многу лош впечаток кај Македонците и приврзаниците на човековите права. Политиките на муслиманските Албанци во Албанија не беа толку репресивни. Опкружени со многу плитка христијанска Европа, муслиманите и Албанците имаат вистинска можност да покажат морално лидерство и поголема хуманост работејќи на создавање иднина каде што сите луѓе ќе бидат третирали со почит. За жал, се чини дека сегашните албански политичари се премногу на ниско ниво за да ја искористат

шансата. Појдовна точка би било сите малцинства во Албанија, Грција и во Бугарија да ги имаат правата што ги имаат малцинствата во Македонија. Тогаш ќе можеме сите заедно да одиме напред. Тоа го сакаат нормалните луѓе. Тие сакаат мир, работа и можности за нивните деца. Агресивниот национализам е бескорисен и опасен. Од античко време до денес, Македонија е мултикултурна земја. Да останеме такви.

Вашиот став за внесување на Бугарите во Уставот?

– Ако Бугарите ги признаваа Македонците од Бугарија во бугарскиот устав тогаш немаше да имам проблем да ги признам Бугарите во македонскиот устав. Секој нормален човек може да види дека таквиот реципроцитет е правилен и праведен. Но бугарските политичари не се во право или фер. Тие се старомодни националисти, а исто така и многу опасни луѓе. Сè додека не дојде до реципроцитет, јас би се насочил кон прекинување на делови од Договорот за пријателство со Бугарија, како опцијата за протерување на бугарскиот и францускиот амбасадор, како и да направам сè што е можно за да ги разоткријат нивните глупави политики пред европскиот народ.

Source: pollitecon.com